

**ΕΚΤΑΚΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ, 20/21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1997**

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αντήλλαξε απόψεις με τον κ. José María GIL ROBLES - GIL DELGADO, Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο οποίος υπέβαλε ψήφισμα του εν λόγω θεσμικού οργάνου σχετικό με μια πρωτοβουλία υπέρ της απασχόλησης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του γι' αυτήν την ουσιαστική συμβολή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα αποτελέσματα του έκτακτου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την απασχόληση, εξέφρασε δε την ευχή να συνεχιστεί στο μέλλον αυτή η συνεργασία όλων των θεσμικών οργάνων υπέρ της απασχόλησης.

*

*

*

ΤΜΗΜΑ Ι

Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ : ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

2. Το ζήτημα της απασχόλησης αποτελεί καίριο μέλημα του Ευρωπαίου πολίτη. Πρέπει να χρησιμοποιηθούν όλα τα μέσα για την καταπολέμηση της ανεργίας, το απαράδεκτο επίπεδο της οποίας απειλεί τη συνοχή των κοινωνιών μας. Απέναντι σε αυτό το πρόβλημα που δεν επιδέχεται απλή λύση, το σημερινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο - το οποίο για πρώτη φορά θα ασχοληθεί αποκλειστικά με το θέμα της απασχόλησης - φιλοδοξεί να αποτελέσει νέα αφετηρία μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Έσσεν για τον προβληματισμό και τη δράση των κρατών μελών της Ένωσης.
3. Προς το σκοπό αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε ότι οι σχετικές διατάξεις του νέου τίτλου της Συνθήκης του Άμστερνταμ, ο οποίος έχει αντικείμενο την απασχόληση, θα καταστούν πάραυτα ενεργές. Χάρη στην απόφαση αυτή, οι διατάξεις περί συντονισμού των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών θα αρχίσουν να εφαρμόζονται στην πράξη ήδη από το 1998. Ο συντονισμός αυτός θα γίνεται βάσει κοινών προσανατολισμών που αφορούν τους σκοπούς και συνάμα τα μέσα, δηλαδή βάσει των "κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση", που εμπνέονται ευθέως από τα διδάγματα της πείρας στον τομέα της πολυμερούς εποπτείας των οικονομικών πολιτικών, που στέφθηκε ως γνωστόν από επιτυχία όσον αφορά την σύγκλιση. Το ζητούμενο είναι να δημιουργηθεί για την απασχόληση, όπως και για την οικονομία, η ίδια απόφαση σύγκλισης προς στόχους που θα αποφασίζονται από κοινού, θα είναι επαληθεύσιμοι και θα προσαρμόζονται τακτικά στις εκάστοτε συνθήκες, ενώ συνάμα θα γίνονται σεβαστές οι διαφορές μεταξύ των δύο τομέων αλλά και μεταξύ των καταστάσεων που υφίστανται σε κάθε κράτος μέλος.
4. Η φιλοδοξία αυτή είναι το νέο στοιχείο μιας συνολικής στρατηγικής που περιλαμβάνει δύο ακόμη πλευρές.

5. Πρώτον, συνέχιση και ανάπτυξη μιας συντονισμένης μακροοικονομικής πολιτικής στηριζόμενης σε μια εσωτερική αγορά υψηλών επιδόσεων, που θα θέσει τις βάσεις μιας διαρκούς ανάπτυξης και θα δημιουργήσει νέο δυναμισμό και κλίμα εμπιστοσύνης πρόσφορο για την ανάκαμψη της απασχόλησης.
6. Δεύτερον, ενεργοποίηση όλων των κοινοτικών πολιτικών προς εξυπηρέτηση της απασχόλησης, κατά συστηματικότερο και συνειδητότερο τρόπο από ό,τι στο παρελθόν, είτε πρόκειται για πολιτικές πλαισίωσης είτε για πολιτικές υποστήριξης. Το σύνολο των πολιτικών αυτών πρέπει να εφαρμοσθεί σύμφωνα με τις αρχές της Συνθήκης και να συντελέσει ώστε να εκδηλωθούν τα λανθάνοντα αποθέματα δυναμισμού και πρωτοβουλίας της ευρωπαϊκής οικονομίας.
7. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απευθύνει έκκληση κινητοποίησης προς όλους τους παράγοντες : κράτη-μέλη, περιφέρειες, κοινωνικούς εταίρους, κοινοτικά θεσμικά όργανα, ώστε να αξιοποιηθεί η μοναδική ευκαιρία μεταβολής της ροής των πραγμάτων, η οποία παρουσιάζεται σήμερα, πράγμα που θα επιτευχθεί με τη συμμετοχή στο νέο, συνεπή και σταλάντευτο στους στόχους του τρόπο δράσης, τον οποίο καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στα παρόντα συμπεράσματα.
8. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, προκειμένου να αποδείξει πάραυτα τη βούλησή του να δράσει προς την κατεύθυνση μιας ενεργότερης πολιτικής συνοδευτικής των προσπαθειών των κρατών μελών, υποστηρίζει δύο συγκεκριμένες πρωτοβουλίες αποσκοπούσες ευθέως στην ανάπτυξη της απασχόλησης. Η πρώτη είναι ένα σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, που σκοπό έχει να ενεργοποιήσει υπέρ των μικρομεσαίων επιχειρήσεων νέες τεχνολογίες, νέους τομείς και διευρωπαϊκά δίκτυα, μέχρι ποσού 10 επιπλέον δισεκατομμ. ECU, που είναι δυνατόν να καταλήξουν στην πραγματοποίηση επενδύσεων συνολικού ύψους 30 δισεκατομμ. ECU. Η δεύτερη πρωτοβουλία είναι καρπός μιας συμφωνίας του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με αντικείμενο την ανακατάταξη πιστώσεων, περιλαμβάνει δε συγκεκριμένα τη δημιουργία νέας γραμμής στον προϋπολογισμό, με σκοπό να βοηθηθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στη δημιουργία θέσεων διαρκούς απασχόλησης, ("ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την απασχόληση"). Μέσα στα επόμενα τρία χρόνια προβλέπεται να διατεθούν για αυτήν την γραμμή τού προϋπολογισμού 450 εκατομμ. ECU.

ΕΥΝΟΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

9. Δεν υπάρχει πραγματική και διαρκής προοπτική ανάπτυξης της απασχόλησης, αν δεν υπάρξει ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον, πράγμα που προϋποθέτει υγιές μακροοικονομικό πλαίσιο και γνήσια εσωτερική αγορά.
10. Καθ' όσον αφορά το μακροοικονομικό πλαίσιο, έχει ουσιαστική σημασία για την Ένωση να ακολουθήσει μια πολιτική ανάπτυξης με κεντρικά σημεία αναφοράς τη σταθερότητα, την εξυγίανση της δημόσιας οικονομίας, τη μετριοπάθεια στο μισθολογικό τομέα και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Προς τούτο τα κράτη μέλη θα ενισχύσουν το συντονισμό των οικονομικών τους πολιτικών. Η πολιτική που εφαρμόστηκε τα τελευταία έτη αρχίζει να αποδίδει καρπούς και οι προοπτικές ανάπτυξης για το 1997-1998 έχουν βελτιωθεί. Είναι επιτακτική ανάγκη να αξιοποιηθούν αυτές οι ευνοϊκότερες προοπτικές και να μετατραπεί η παρούσα βελτίωση της συγκυρίας σε μια πιο μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή τάση.
11. Την εξέλιξη αυτή θα ενισχύσουν η έναρξη της τρίτης φάσης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, αλλά και η εισαγωγή του ΕΥΡΩ από 1ης Ιανουαρίου 1999, διά των οποίων οι προσπάθειες που καταβάλλονται εδώ και αρκετά χρόνια θα τελεσφορήσουν και θα αποτελέσουν ένα μόνιμο πλαίσιο σταθερότητας, πρόσφορο για την ανάπτυξη και την απασχόληση.
12. Παρά ταύτα, τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα στον τομέα της ανάπτυξης δεν θα αντισταθμίσουν την απώλεια θέσεων απασχόλησης που σημειώθηκε στις αρχές της δεκαετίας του '90 ούτε θα αυξήσουν την απασχόληση σε βαθμό ικανό να απορροφήσει την πλειονότητα των ανέργων. Παρά τις καταβληθείσες προσπάθειες τα κράτη μέλη οφείλουν να συνεχίσουν σε όλους τους τομείς τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για τον περαιτέρω συντονισμό των πολιτικών απασχόλησης.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Μια καινοτόμος μέθοδος

13. Η συντονισμένη στρατηγική για την απασχόληση, η απορρέουσα ειδικότερα από το μελλοντικό άρθρο 128 της Συνθήκης, αντλεί τα στοιχεία της κατ'αναλογία από τη μέθοδο την ακολουθούμενη για την οικονομική σύγκλιση, λαμβάνοντας συνάμα υπόψη τις διαφορές μεταξύ των δύο τομέων αλλά και μεταξύ των καταστάσεων που υφίστανται ανά τα κράτη μέλη. Περιεχόμενό της είναι ο καθορισμός, στο επίπεδο της Ένωσης, των "κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση". Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θεμελιώνονται σε μια κοινή ανάλυση της κατάστασης και των βασικών συνιστωσών της πολιτικής που πρέπει να ακολουθηθεί, προκειμένου να υποχωρήσει μόνιμα η ανεργία. Με βάση αυτή την ανάλυση, οι "κατευθυντήριες γραμμές" θέτουν συγκεκριμένους στόχους, η πραγματοποίηση των οποίων παρακολουθείται συστηματικά, σύμφωνα με μια κοινή διαδικασία αξιολόγησης των αποτελεσμάτων.
14. Ο τρόπος εφαρμογής των "κατευθυντήριων γραμμών" δυνατόν να ποικίλλει ανάλογα με τη φύση τους, με τα αποτελέσματά τους για τα κράτη μέλη και με τους αποδέκτες τους. Πρέπει να τηρούν την αρχή της επικουρικότητας και να μη θίγουν τις αρμοδιότητες των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στον τομέα της απασχόλησης, επίσης δε να είναι συμβατές με τους βασικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής.
15. Οι "κατευθυντήριες γραμμές" θα εγκρίνονται απ' το Συμβούλιο προτάσει της Επιτροπής, κατόπιν δε θα εντάσσονται σε εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση, τα οποία θα εκπονούν τα κράτη μέλη, με πολυετή προοπτική. Έτσι θα υλοποιούνται υπό μορφή εθνικών στόχων εκφραζόμενων σε αριθμούς, οσάκις είναι δυνατό και ενδεδειγμένο, και θα μετατρέπονται σε εθνικά, νομοθετικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα. Οι υφιστάμενες ανά τα κράτη μέλη διαφορές σε σχέση με τα προβλήματα που αποτελούν αντικείμενο των κατευθυντήριων γραμμών θα αντικατοπτρίζονται στις λύσεις και στη διαφορετική έμφαση που θα δίνονται ανάλογα με την εκάστοτε κατάσταση. Τα κράτη μέλη θα τάσσουν προθεσμίες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων τα διαθέσιμα διοικητικά και δημοσιονομικά

μέσα. Έχει πάντως καίρια σημασία, για την επίτευξη της συνοχής και της αποτελεσματικότητας του όλου εγχειρήματος, να χρησιμοποιούν όλα τα κράτη μέλη τις "κατευθυντήριες γραμμές" κατά την ανάλυση της κατάστασής τους και τον καθορισμό της πολιτικής τους και να αποφασίζουν τη στάση που θα υιοθετήσουν σε σχέση με αυτούς τους παράγοντες, στο πλαίσιο του εθνικού σχεδίου δράσης για την απασχόληση.

16. Κατ' αναλογία προς την αρχή της πολυμερούς εποπτείας που εφαρμόζεται στη διαδικασία της οικονομικής σύγκλισης, τα κράτη μέλη θα διαβιβάζουν ετησίως στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή το εθνικό τους σχέδιο δράσης για την απασχόληση, συνοδευόμενο από έκθεση με αντικείμενο τους όρους εφαρμογής του. Βασιζόμενο στα στοιχεία αυτά, το Συμβούλιο θα εξετάζει κάθε χρόνο πώς μετέφεραν τα κράτη μέλη τις "κατευθυντήριες γραμμές" στην εθνική τους πολιτική και θα απευθύνει σχετική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που θα χαράζει τους προσανατολισμούς τους αναγκαίους για τον καθορισμό των "κατευθυντήριων γραμμών" του επόμενου έτους.
17. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθυμίζει τη σημασία κοινών δεικτών που καθορίζονται με βάση συγκρίσιμα στατιστικά στοιχεία που θα καθιστούν δυνατή την αποτελεσματική παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών απασχόλησης καθώς και τον εντοπισμό των ορθών πρακτικών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε για την ταχεία έγκριση και εφαρμογή των πάσης φύσεως μέσων που προτάθηκαν προς το σκοπό αυτό.
- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί εξάλλου την Επιτροπή να υποβάλλει ετησίως την έκθεση "Η Ευρώπη ως ενιαία οικονομική οντότητα", ενημερωμένη ως προς την παρακολούθηση των πολιτικών απασχόλησης.
18. Στο πλαίσιο της αναγκαίας ενίσχυσης του κοινωνικού διαλόγου, οι κοινωνικοί εταίροι όλων των επιπέδων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια του εγχειρήματος αυτού και θα συμβάλλουν στην υλοποίηση των "κατευθυντήριων γραμμών". Η συμβολή αυτή θα υπόκειται σε τακτική αξιολόγηση.

19. Τακτικές επαφές με το Συμβούλιο θα επιτρέπουν τη σωστή προετοιμασία της εξαμηνιαίας συνάντησης των κοινωνικών εταίρων με την τριάντα των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων και με την Επιτροπή, πριν από τη διεξαγωγή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Στο πλαίσιο των επαφών μεταξύ του Συμβουλίου και των κοινωνικών εταίρων, θα πραγματοποιηθεί μεταξύ άλλων εκτεταμένη ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την εφαρμογή του Κοινοτικού Χάρτη των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων του 1989.

Οι "κατευθυντήριες γραμμές" για το 1998

20. Έχοντας ως στόχο την κινητοποίηση όλων των διαθέσιμων μέσων για την καταπολέμηση της ανεργίας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε να τεθεί αμέσως σε έμπρακτη εφαρμογή και κατόπιν συναινέσεως η μέθοδος που προβλέπεται από το μελλοντικό άρθρο 128 της Συνθήκης, όπως θεσπίστηκε στο Άμστερνταμ.
21. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημείωσε με ενδιαφέρον την κοινή έκθεση της Επιτροπής και του Συμβουλίου για την κατάσταση της απασχόλησης στα κράτη μέλη. Η έκθεση αυτή επισημαίνει έναν αριθμό "ορθών πρακτικών" που έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητά τους σε εθνικό επίπεδο. Η Επιτροπή εμπνεύστηκε από αυτές για να καταρτίσει τις προτάσεις της για τις "κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση".
22. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δέχτηκε ευνοϊκά την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις "κατευθυντήριες γραμμές" για το 1998 και έλαβε γνώση με ενδιαφέρον των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Κοινωνικής και Οικονομικής Επιτροπής, της Επιτροπής των Περιφερειών και της Επιτροπής Απασχόλησης καθώς της κοινής δήλωσης των κοινωνικών εταίρων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε, βάσει της ανακοίνωσης της Επιτροπής, τα συμπεράσματα που περιέχονται στο Τμήμα II κάτωθι, τα οποία διαρθρώνονται γύρω από τέσσερις κύριους άξονες : βελτίωση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης, ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος, ενθάρρυνση της ικανότητας προσαρμογής των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, ώστε να μπορέσει η αγορά εργασίας να αντιδράσει στις οικονομικές μεταβολές, και ενίσχυση των πολιτικών για την ισότητα των ευκαιριών στην αγορά εργασίας.

Ο στόχος των μέτρων αυτών, που εντάσσονται στη συνολική στρατηγική για την απασχόληση, είναι η επίτευξη σημαντικής αύξησης του ποσοστού απασχόλησης στην Ευρώπη επί μόνιμου βάσεως. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητά από την Επιτροπή να υποβάλλει κάθε τρία χρόνια έκθεση για την εξέλιξη του ποσοστού απασχόλησης στην Ευρώπη.

23. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εφιστά την προσοχή στην ιδιαίτερη σημασία που έχουν τα προληπτικά μέτρα που σκοπό έχουν να κάμψουν την αύξηση της ανεργίας των νέων και της μακροχρόνιας ανεργίας με βάση έναν έγκαιρο προσδιορισμό των ατομικών αναγκών και κατάλληλες λύσεις οι οποίες ευνοούν συστηματικά τα ενεργά μέτρα επαγγελματικής ένταξης έναντι των παθητικών μέτρων στήριξης.
24. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποβάλει συντόμως το σχέδιο των "κατευθυντήριων γραμμών" για το 1998 σύμφωνα με τα παρόντα συμπεράσματα, ώστε το Συμβούλιο να αποφανθεί επί του θέματος αυτού πριν από το τέλος του έτους. Τα εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση τα οποία βασίζονται σ' αυτές τις "κατευθυντήριες γραμμές" θα πρέπει να υποβληθούν στο Συμβούλιο προς εξέταση πριν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Κάρντιφ ενόψει του καθορισμού των "κατευθυντήριων γραμμών" για το 1999 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 1998.

ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Εσωτερική αγορά - ανταγωνισμός και ανταγωνιστικότητα

25. Η αύξουσα ολοκλήρωση των αγορών επέτρεψε ήδη να δημιουργηθεί σημαντική επιπλέον ανάπτυξη σε σχέση με την κατάσταση που θα επικρατούσε αν δεν υπήρχε η ενιαία αγορά. Συνεπώς πρέπει να ακολουθεί: -εί αποφασιστικά η κατεύθυνση αυτή και να καταβληθούν όλες οι προσπάθειες, ώστε να διασφαλισθεί η βέλτιστη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς με τη διόρθωση των κενών ή των ελλείψεων που υφίστανται ακόμη σε ορισμένους τομείς. Για το σκοπό αυτό το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί να τηρηθούν όλες οι προβλεπόμενες προθεσμίες και να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για την ταχεία και αποτελεσματική εφαρμογή των προτεραιοτήτων του σχεδίου δράσης για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς το οποίο υποβλήθηκε πρόσφατα.

26. Προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική υλοποίηση των προτεραιοτήτων αυτών, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εγκρίνει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να γνωστοποιεί σε τακτικά διαστήματα την πορεία της εφαρμογής των προτεραιοτήτων του σχεδίου δράσης, δημοσιεύοντας μια σειρά από "ενδεικτικά μεγέθη ενιαίας αγοράς".
27. Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο νομίζει ότι πρέπει να στραφούν προς καθεστώςτα ενισχύσεων που ευνοούν την οικονομική αποτελεσματικότητα και την απασχόληση, χωρίς όμως να επιφέρουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή θα μεριμνά ώστε ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων να μην παρεμποδίζει τα μέτρα πολιτικής της αγοράς εργασίας που είναι συμβατά με τη Συνθήκη.
28. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεωρεί ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους τομείς, οι οποίοι παρουσιάζουν σοβαρές βιομηχανικές μεταβολές. Καλεί ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου να αναλύσει, υπ' ευθύνη της Επιτροπής, τις προοπτικές βιομηχανικών μεταβολών στην Κοινότητα και να μελετήσει τα μέσα καλύτερης αντιμετώπισής τους για να προληφθούν οι σχετικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις κατά τρόπο συμβατό με τις αρχές της Συνθήκης. Μία πρώτη έκθεση θα υποβληθεί στο Συμβούλιο, κατόπιν διαβουλεύσεως των κοινωνικών εταίρων, για να διαβιβασθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Κάρντιφ.
29. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητά από τον νομοθέτη, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, να εξακολουθήσει δραστηρίως τις ανειλημμένες προσπάθειες για την απλούστευση του ρυθμιστικού και του διοικητικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
30. Τέλος, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναγνωρίζει τη σημασία του ρόλου των μεγάλων αγορών πανευρωπαϊκών επιχειρηματικών κεφαλαίων στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και ζητά από την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου 1998 για τα εμπόδια στην ανάπτυξη τέτοιων αγορών στην Ένωση.

Φορολογία

31. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι είναι αναγκαίο να αντιστραφεί η αυξητική τάση της φορολογικής πίεσης και υπογραμμίζει σχετικά τη σημασία μιας συντονισμένης δράσης των κρατών μελών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθυμίζει το ενδιαφέρον που εξέφρασε προηγουμένως να θέσει τέρμα στον αθέμιτο φορολογικό ανταγωνισμό που ενδέχεται να βλάψει την απασχόληση. (βλέπε επίσης τα σημεία 66 έως 68)

Έρευνα και καινοτομία

32. Η δράση της Ένωσης μέσω των διαφορετικών πολιτικών της πρέπει να συμπληρώνει και να υποστηρίζει την προσπάθεια των κρατών μελών για την απασχόληση. Αυτό ισχύει για την έρευνα η οποία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ανταγωνιστικότητα και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, ιδίως μέσω της διάδοσης της καινοτομίας και της μεταφοράς τεχνολογιών προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει σχετικά τη σημασία που έχει το νέο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα, οι άξονες προτεραιότητας του οποίου θα πρέπει να συζητηθούν και να εγκριθούν πριν από το τέλος του 1998.

Μεγάλα δίκτυα

33. Η εγκαθίδρυση ενός διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ) είναι ένας από τους καλύτερους τρόπους για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας και αποτελεί ουσιαστικό συμπλήρωμα της ενιαίας αγοράς. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητά κάθε σχέδιο προτεραιότητας του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών να στηρίζεται στο εξής σε ένα χρονοδιάγραμμα και ένα κατάλληλο χρηματοδοτικό σχέδιο, όπου χρειάζεται, με τη συνεργασία των διαφόρων δημόσιων και ιδιωτικών εταίρων και την ενεργό συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Προς τούτο, εγκρίνει την έναρξη του ειδικού σχεδίου δράσης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων που προβλέπει την ανάπτυξη μέσων τα οποία προορίζονται για τη χρηματοδότηση μεγάλων έργων υποδομής.

Διαρθρωτικά ταμεία

34. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητά να βασιστεί η προσεχής μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών ταμείων στην αποκτηθείσα μέχρι σήμερα πείρα, ώστε να χρησιμοποιούνται καλύτερα προς όφελος της απασχόλησης, όταν αυτό είναι δυνατόν, στα πλαίσια των στόχων που οφείλουν να εκπληρώσουν και τηρώντας τον αρχικό τους σκοπό που είναι να βοηθήσουν τις περιοχές που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξη τους να καλύψουν τη διαφορά.

Κοινωνία της γνώσης

35. Λόγω της δυναμικής επιρροής των τεχνολογιών της γνώσης και της πληροφόρησης στην κατάρτιση, και κατά συνέπεια στην απασχόληση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να του υποβάλει έκθεση πριν από το τέλος του 1998 για τα αποτελέσματα και τις προοπτικές στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου, της επέκτασης των ανοικτών δικτύων και της χρησιμοποίησης των πολυμέσων για την εκπαίδευση και την παιδαγωγική.

ΝΕΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΕΝΕΣ ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Το σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

36. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει με ικανοποίηση την εφαρμογή, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, του ειδικού προγράμματος δράσης του Άμστερνταμ, το οποίο προβλέπεται να διαρκέσει μέχρι το τέλος του έτους 2000 και έχει στόχο να δώσει, στις κατευθυντήριες γραμμές του ψηφίσματος για την ανάπτυξη και την απασχόληση της 16ης Ιουνίου 1997, συγκεκριμένες δυνατότητες επενδύσεων, ικανές να συμβάλουν στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Ευρώπη.

37. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει ότι το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει τρεις σειρές συμπληρωματικών μέτρων, τα οποία αντιστοιχούν στους στόχους του ψηφίσματος :
38. - τη δημιουργία "ειδικής θυρίδας" προς ενίσχυση νέων μέσων που πρόκειται να συμβάλουν στη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας, οι οποίες παρουσιάζουν σημαντική ανάπτυξη. Η ενίσχυση αυτή θα είναι δυνατόν να συμπληρωθεί, εάν παραστεί ανάγκη, από τα ετήσια πλεονάσματα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, μέχρι ύψους 1 δισεκατομμ. ECU. Η δράση αυτή βασίζεται σε στενή συνεργασία και συμπληρωματική σχέση με την τραπεζική και χρηματοοικονομική κοινότητα και επιζητεί τη συνδρομή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, ως εκλεκτού εταίρου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.
39. - την ανάπτυξη και την ενίσχυση των χρηματοδοτήσεων που χορηγούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας, του αστικού περιβάλλοντος και της προστασίας του περιβάλλοντος,
40. - νέα ώθηση της χρηματοδότησης των διευρωπαϊκών δικτύων και των άλλων μεγάλων δικτύων υποδομής, για τα οποία η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων χορηγεί ήδη σημαντικά χρηματικά ποσά. Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είναι σταθερά αποφασισμένη να προωθήσει σχέδια με υγιείς αρχές, είναι διατεθειμένη να παράσχει σημαντικές περιόδους χάριτος και προθεσμίες αποπληρωμής προσαρμοσμένες στα χαρακτηριστικά του εκάστοτε σχεδίου, προκειμένου να διευκολυνθούν εξατομικευμένες ρυθμίσεις, και να χορηγηθούν συμπληρωματικές ενισχύσεις για τη δημιουργία κατάλληλων εταιρικών σχέσεων μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.
41. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διαπιστώνει με ιδιαίτερη ικανοποίηση ότι η εφαρμογή του προγράμματος αυτού έχει αρχίσει και ότι έχουν ήδη σημειωθεί αρκετά αποτελέσματα, μεταξύ των οποίων :

- 42. - η σύσταση, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ταμείου, ενός Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για τις Τεχνολογίες (EMT), ο οποίος χρηματοδοτείται με ποσό 125 εκατομμ. ECU από τα ετήσια πλεονάσματα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, ώστε να χορηγεί επιχειρηματικά κεφάλαια στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητα στον τομέα των υψηλών τεχνολογιών. Ως "ταμείο για τα ταμεία", ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για τις Τεχνολογίες θα μπορούσε να μετέχει σε μια συνένωση επιχειρηματικών κεφαλαίων ύψους άνω των 800 εκατομμ. ECU,
- 43. - ο καθορισμός εξατομικευμένων σχεδίων εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και ορισμένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της Ένωσης, καθορισμός ο οποίος συνεπάγεται από κοινού ανάληψη των κινδύνων και παρέχει στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις διάφορους τύπους μετοχικής ή οιονεί μετοχικής χρηματοδότησης,
- 44. - η έγκριση μακροπρόθεσμων δανείων για επενδυτικά σχέδια στον τομέα της υγείας και της εκπαίδευσης, των οποίων το συνολικό ύψος θα υπερβεί κατά πάσα πιθανότητα το 1 δισ. ECU μέχρι το τέλος του 1997,
- 45. - η εντατικοποίηση των μακροπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων υπέρ αστικών και περιβαλλοντικών σχεδίων, καθώς και διευρωπαϊκών δικτύων και ανάλογων έργων υποδομής, ενώ τα δάνεια που έχουν εγκριθεί στους τομείς αυτούς από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ και μετά ανέρχονται σε ποσόν άνω των 5 δισεκατομμ. ECU.
- 46. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενθαρρύνει την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να διατηρήσει και να ενισχύσει τη δυναμική την οποία έχει εμπνεύσει αυτό το πρόγραμμα. Κατά ορισμένες εκτιμήσεις, τα νέα δάνεια που θα μπορούσαν να χορηγηθούν μέσω αυτού του προγράμματος και συναφών δράσεων κατά την προσεχή τριετία στους τομείς προτεραιότητας που καθορίζονται στο ψήφισμα του Άμστερνταμ, εάν προστεθούν στη σημερινή δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων θα μπορούσαν να φθάσουν τα 10 δισ. ECU, ποσόν ικανό να οδηγήσει σε συνολική επένδυση άνω των 30 δισεκατομμ. ECU.

"Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την απασχόληση"

47. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να ενισχύσει τα δημοσιονομικά μέσα υπέρ της απασχόλησης, πρωτοβουλία η οποία έγινε ευνοϊκά δεκτή από το Συμβούλιο. Καλεί τα δύο όργανα να δώσουν τυπική μορφή σε αυτή τη συμφωνία και την Επιτροπή να υποβάλει ως τάχιστα προτάσεις για νέα χρηματοδοτικά μέσα υποστήριξης των καινοτόμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων οι οποίες δημιουργούν θέσεις απασχόλησης, με σκοπό να εγκριθούν οι προτάσεις σύντομα από το Συμβούλιο.
48. Αυτά τα νέα μέσα θα ενισχύσουν τον ευρωπαϊκό τεχνολογικό μηχανισμό, τον οποίο χρηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και διαχειρίζεται το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, με το άνοιγμα μιας "θυρίδας επιχειρηματικού κεφαλαίου", θα υποστηρίξουν τη δημιουργία διεθνικών κοινών επιχειρήσεων και θα θεσπίσουν, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, ένα ειδικό ταμείο εγγυήσεων για να διευκολύνουν την ανάληψη κινδύνων εκ μέρους των ιδρυμάτων που χρηματοδοτούν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή βασιζόμενη στην εμπειρία των κρατών μελών, να παρουσιάσει παραδείγματα ορθών πρακτικών σχετικά με τη λειτουργία των μέτρων αυτών.
-

ΤΜΗΜΑ II

ΟΙ "ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ" ΓΙΑ ΤΟ 1998

I. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

49. ° Αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας

Για να περιοριστεί η εξέλιξη της ανεργίας των νέων και της μακροχρόνιας ανεργίας, τα κράτη μέλη θα αναπτύξουν προληπτικές στρατηγικές εστιασμένες στην ικανότητα επαγγελματικής ένταξης με βάση τον έγκαιρο προσδιορισμό των ατομικών αναγκών εντός πενταετούς το πολύ προθεσμίας, η οποία θα οριστεί από κάθε κράτος μέλος - αυτή η προθεσμία θα μπορεί να είναι μεγαλύτερη για τα κράτη μέλη που παρουσιάζουν ιδιαίτερα αυξημένη ανεργία- τα κράτη μέλη θα φροντίσουν :

50. - να προσφερθεί ένα νέο ξεκίνημα σε κάθε νέο πριν συμπληρώσει έξι μήνες ανεργίας, υπό μορφή κατάρτισης, μετειδίκευσης, επαγγελματικής εμπειρίας, απασχόλησης ή άλλου μέτρου ικανού να ευνοήσει την επαγγελματική του ένταξη,
51. - να προσφερθεί επίσης ένα νέο ξεκίνημα στους ενήλικες ανέργους πριν συμπληρώσουν δώδεκα μήνες ανεργίας, με ένα από τα προαναφερθέντα μέσα ή, γενικότερα, με μια ατομική υποστήριξη στον τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού.
52. Αυτά τα μέτρα πρόληψης και ένταξης πρέπει να συνδυάζονται με μέτρα επανένταξης των μακροχρόνια ανέργων.

53. ° Στροφή από παθητικά σε ενεργά μέτρα

Τα συστήματα επιδομάτων και κατάρτισης πρέπει - όπου είναι αναγκαίο - να επανεξεταστούν και να αναπροσαρμοστούν με σκοπό την ενεργό προώθηση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης και την παροχή γνησίων κινήτρων στους ανέργους για να επιδιώκουν και να δέχονται μια θέση απασχόλησης ή μια δυνατότητα κατάρτισης. Προς τούτο, κάθε κράτος μέλος :

54. - θα προσπαθήσει να αυξήσει αισθητά τον αριθμό των ατόμων που επωφελούνται από ενεργά μέτρα τα οποία μπορούν να διευκολύνουν την επαγγελματική τους ένταξη. Προκειμένου να αυξήσει το ποσοστό των ανέργων στους οποίους προτείνεται κάποια κατάρτιση, ή άλλο ανάλογο μέτρο, το κράτος μέλος θα καθορίσει ειδικότερο στόχο, ανάλογο με την αρχική του κατάσταση, να προσεγγίσει προοδευτικά τον μέσο όρο των τριών κρατών μελών που έχουν τις καλύτερες επιδόσεις, και τουλάχιστον 20%.

55. ° Ενθάρρυνση μιας προσέγγισης εταιρικής σχέσης

Η δράση των κρατών μελών μεμονωμένα όσον αφορά την ένταξη δεν θα επαρκέσει για την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Συνεπώς,

56. - καλούνται επισταμένως οι κοινωνικοί εταίροι, στα διάφορα επίπεδα αρμοδιοτήτων και ενεργειών τους, να συνάψουν ταχέως συμφωνίες με σκοπό να αυξηθούν οι δυνατότητες κατάρτισης, απόκτησης επαγγελματικής πείρας, πρακτικής εξάσκησης ή άλλων μέτρων που διευκολύνουν την επαγγελματική ένταξη,
57. - τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι θα προσπαθήσουν να αναπτύξουν τις δυνατότητες της διά βίου κατάρτισης.

58. ° Διευκόλυνση της μετάβασης από το σχολείο στην εργασία

Οι προσωπικές απασχόλησης είναι ιδιαίτερα περιορισμένες για τους νέους που εγκαταλείπουν το σχολικό σύστημα, χωρίς να αποκτήσουν τις αναγκαίες ικανότητες πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη :

- 59. - θα βελτιώσουν την ποιότητα του σχολικού τους συστήματος, κατά τρόπο ώστε να μειωθεί ουσιαστικά ο αριθμός των νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολικό σύστημα,
- 60. - θα επαγρυπνούν προκειμένου να αποκτούν οι νέοι μεγαλύτερη ικανότητα προσαρμογής στις τεχνολογικές και οικονομικές μεταβολές καθώς και προσόντα που να αντιστοιχούν στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, καθιερώνοντας ή αναπτύσσοντας, αν χρειάζεται, συστήματα μαθητείας.

II. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

61. ° Διευκόλυνση της εκκίνησης και της διεύθυνσης επιχειρήσεων με τη θέσπιση ενός σαφούς, σταθερού και αξιόπιστου κανονιστικού πλαισίου και βελτίωση των όρων ανάπτυξης των αγορών επιχειρηματικών κεφαλαίων. Οι νέες διευκολύνσεις που προσφέρονται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, σε συνδυασμό με τις προσπάθειες των κρατών μελών, θα επιτρέψουν την ευχερέστερη δημιουργία νέων επιχειρήσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να ελαφρύνουν και να απλουστεύσουν τις διοικητικές και φορολογικές επιβαρύνσεις των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Προς τούτο, τα κράτη μέλη :

- 62. - θα δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στην αισθητή μείωση των γενικών εξόδων και των διοικητικών βαρών των επιχειρήσεων και ειδικότερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ιδίως κατά την πρόκληση επιπλέον εργαζομένων,

63. - θα ενθαρρύνουν την ανάπτυξη των ανεξάρτητων δραστηριοτήτων εξετάζοντας - με στόχο τη μείωσή τους - τα εμπόδια που τυχόν υφίστανται, ιδίως στα συστήματα φορολογίας και κοινωνικής ασφάλισης, όσον αφορά τη μετάβαση στην ανεξάρτητη δραστηριότητα και τη δημιουργία μικρών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα για τους μισθωτούς.

64. ° Εκμετάλλευση των ευκαιριών για νέες δημιουργίες θέσεων απασχόλησης

Εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση θέλει να αντιμετωπίσει με επιτυχία την πρόκληση της απασχόλησης, θα πρέπει να εκμεταλλευθεί αποτελεσματικά όλες τις δυνατές πηγές θέσεων απασχόλησης, καθώς και τις νέες τεχνολογίες και καινοτομίες. Προς τούτο, τα κράτη μέλη :

65. - θα εξετάσουν τα μέσα πλήρους εκμετάλλευσης των δυνατοτήτων που προσφέρονται από τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε τοπική κλίμακα, στην οικονομία της κοινωνικής αλληλεγγύης και στις νέες δραστηριότητες που συνδέονται με τις ανάγκες που δεν ικανοποιούνται ακόμη από την αγορά, εξετάζοντας - με στόχο τη μείωσή τους - τα τυχόν εμπόδια.
66. ° Δημιουργία φορολογικού συστήματος ευνοϊκότερου για την απασχόληση και αντιστροφή της μακροπρόθεσμης τάσης επιβολής υψηλότερων φόρων και υποχρεωτικών εισφορών στην εργασία (που αυξήθηκαν από 35% το 1980 σε πάνω από 42% το 1995). Κάθε κράτος μέλος :
67. - θα θέσει, ανάλογα με τις ανάγκες και λαμβανομένου υπόψη του σημερινού του επιπέδου, ένα στόχο βαθμιαίας μείωσης της συνολικής φορολογικής επιβάρυνσης και, όπου είναι ενδεχόμενο, ένα στόχο βαθμιαίας μείωσης της φορολογικής πίεσης του μισθολογικού και του μὴ μισθολογικού κόστους της εργασίας - ιδίως της σχετικά ανειδίκευτης και χαμηλά αμειβόμενης εργασίας - χωρίς να επηρεαστεί η εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών και η δημοσιονομική ισορροπία των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Θα εξετάσουν, ενδεχομένως, τη σκοπιμότητα θέσπισης ενεργειακού φόρου ή φόρου επί των ρυπαντικών εκπομπών ή οποιδήποτε άλλου φορολογικού μέτρου,

68. - θα εξετάσει, χωρίς υποχρέωση, τη σκοπιμότητα μείωσης του συντελεστή ΦΠΑ στις υπηρεσίες αυξημένου εργατικού δυναμικού, και οι οποίες δεν εκτίθενται στο διασυνοριακό ανταγωνισμό.

III. ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥΣ

69. ° Εκσυγχρονισμός της οργάνωσης της εργασίας

Για να προωθηθεί ο εκσυγχρονισμός της οργάνωσης της εργασίας και των εργασιακών προτύπων :

70. - οι κοινωνικοί εταίροι καλούνται να διαπραγματευθούν, στα κατάλληλα επίπεδα, ιδίως δε σε τομεακό επίπεδο και στο επίπεδο των επιχειρήσεων, συμφωνίες που θα αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ευέλικτων εργασιακών προτύπων, προκειμένου να καταστούν οι επιχειρήσεις παραγωγικές και ανταγωνιστικές και να επιτευχθεί η αναγκαία ισορροπία μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας. Οι συμφωνίες αυτές μπορούν να αφορούν π.χ. τον υπολογισμό του χρόνου εργασίας σε ετήσια βάση, τη μείωση του χρόνου εργασίας, τη μείωση των υπερωριών, την ανάπτυξη της εργασίας με μερική απασχόληση, τη διά βίου κατάρτιση και τις διακοπές της σταδιοδρομίας.
71. - κάθε κράτος μέλος θα εξετάσει από την πλευρά του τη σκοπιμότητα της εισαγωγής στη νομοθεσία του, πιο ευπροσάρμοστων μορφών συμβάσεων, προκειμένου να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι αυξάνεται συνεχώς η ποικιλία των μορφών απασχόλησης. Τα πρόσωπα τα οποία εργάζονται με συμβάσεις εργασίας αυτού του είδους θα πρέπει ταυτόχρονα να απολαύουν επαρκούς ασφαλείας και καλύτερου επαγγελματικού καθεστώτος, συμβατού με τις ανάγκες των επιχειρήσεων.

72. ° Υποστήριξη της ικανότητας προσαρμογής των επιχειρήσεων

Για να αναβαθμιστούν τα προσόντα των εργαζομένων εντός των επιχειρήσεων, τα κράτη μέλη :

73. - θα επανεξετάσουν τα κωλύματα, ιδίως δε τα φορολογικά, τα οποία μπορούν να εμποδίσουν την επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό και, ενδεχομένως, θα προβλέψουν φορολογικά ή άλλα κίνητρα για την ανάπτυξη της κατάρτισης εντός των επιχειρήσεων. Θα εξετάσουν επίσης κάθε νέα ρύθμιση προκειμένου να εξακριβώσουν ότι συμβάλλει στη μείωση των κωλυμάτων της απασχόλησης και στην αύξηση της ικανότητας της αγοράς εργασίας να προσαρμοστεί στις διαρθρωτικές αλλαγές της οικονομίας.

IV. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ

74. ° Καταπολέμηση των διακρίσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν συγκεκριμένη έκφραση στη βούλησή τους να προωθήσουν την ισότητα των ευκαιριών αυξάνοντας το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών. Θα πρέπει επίσης να προσέχουν την ανισορροπία στην εκπροσώπηση των γυναικών ή των ανδρών σε ορισμένους τομείς δραστηριότητας και σε ορισμένα επαγγέλματα. Τα κράτη μέλη :

75. - θα προσπαθήσουν να μειώσουν την απόσταση ανάμεσα στο ποσοστό ανεργίας των γυναικών και το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών, υποστηρίζοντας ενεργά την αύξηση της απασχόλησης των γυναικών και θα ενεργήσουν για την καταπολέμηση της υποεκπροσώπησης των γυναικών σε ορισμένους τομείς δραστηριοτήτων και επαγγέλματα και της υπερεκπροσώπησης τους σε άλλα.

76. ° Αρμονικός συνδυασμός επαγγελματικού και οικογενειακού βίου

Οι πολιτικές όσον αφορά τη διακοπή της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, τη γονική άδεια και την εργασία με μερική απασχόληση έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις γυναίκες και τους άνδρες. Η εφαρμογή των διαφόρων οδηγιών και των συμφωνιών των κοινωνικών εταίρων στον τομέα αυτό θα πρέπει να επιταχυνθεί και να παρακολουθείται τακτικά. Πρέπει να υπάρχει επάρκεια υπηρεσιών ποιότητας όσον αφορά τη φύλαξη παιδιών και τη περίθαλψη των μη αυτοεξυπηρετούμενων προσώπων, προκειμένου να ευνοηθεί η είσοδος και η παραμονή των γυναικών και των ανδρών στην αγορά εργασίας. Τα κράτη μέλη :

77. - θα προσπαθήσουν να αυξήσουν, όπου υφίστανται ακάλυπτες ανάγκες, τα επίπεδα πρόσβασης στις υπηρεσίες φύλαξης και περίθαλψης.

78. ° Διευκόλυνση της επανένταξης στην επαγγελματική ζωή

Τα κράτη μέλη :

- θα δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στην περίπτωση των γυναικών και των ανδρών που σκοπεύουν να επανενταχθούν στην αμειβόμενη ενεργό ζωή μετά από κάποια απουσία και, προς τούτο, θα εξετάσουν τα μέσα για την σταδιακή εξάλειψη των προσκομιμάτων που παρακωλύουν αυτή την επανένταξη.

79. ° Ενθάρρυνση της ένταξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην ενεργό ζωή

Τα κράτη μέλη:

- θα δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις δυσκολίες που συναντούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες κατά την ένταξή τους στην ενεργό ζωή.

Au-delà de l'euro

DANS moins de cinq cents jours, l'euro sera une réalité. La volonté des gouvernements européens ne peut plus être mise en doute. Mais son avenir ne sera assuré que si les peuples européens ont conscience de la portée de cette novation sans précédent dans l'Histoire. Faute de quoi nous risquons d'en gaspiller les potentialités, voire de compromettre son succès durable. Le 1er janvier 1999, rien ne finit ; tout commence. Or, aujourd'hui, de graves confusions persistent sur le sujet.

1) **Trop souvent, la réalisation des conditions nécessaires à la mise en œuvre de la monnaie unique** a conduit à donner une présentation négative et « sacrificielle » de celle-ci. Elle nous entraînerait vers la déflation, la stagnation et le chômage.

Or, avec ou sans le traité de Maastricht, la plupart des pays européens auraient été contraints de reprendre la maîtrise de leurs finances publiques. Rappelons simplement que l'endettement public dans l'ensemble de l'Union européenne était passé de 56,1 % du produit intérieur brut en 1991 à 73,2 % en 1996. Les Etats européens auront plus de facilité pour rembourser leurs dettes avec la monnaie unique, car la réalisation de l'union monétaire fera disparaître les primes de risque qui alourdissent les taux d'intérêt dans les pays à monnaie fragile.

Une autre idée fausse est que l'Europe aurait besoin, pour conforter la reprise de son économie, d'un euro faible. Or, un euro faible signifierait inéluctablement des taux d'intérêt plus élevés, des importations plus chères, donc un pouvoir d'achat moindre, c'est-à-dire des conditions de croissance et d'emploi moins favorables. L'euro doit s'affirmer d'emblée comme une monnaie solide dans laquelle les Européens et le reste du monde peuvent avoir confiance, et ce n'est qu'avec une telle monnaie que les banquiers centraux pourront, en toute indépendance, définir une politique monétaire adéquate.

La culture de stabilité désormais commune à tous les pays candidats à la monnaie unique est la meilleure garantie d'une croissance régulière et d'une amélioration du pouvoir d'achat des citoyens, et d'abord des plus modestes d'entre eux.

Une autre proposition à la mode, mais tout aussi absurde, consiste à mettre en opposition la lutte pour l'emploi et les progrès de l'Union européenne. Certes, l'Europe est durement frappée par le chômage, dont le niveau est deux à trois fois plus élevé que dans les autres grands pays industrialisés, États-Unis et Japon. Cela n'est pas le fait de la mise en œuvre du traité de Maastricht, mais plutôt de l'insuffisance des réformes structurelles rendues indispensables par l'accélération du progrès technique et la mondialisation. Compétitivité, stabilité, croissance et emploi sont liés. Ces réformes sont acceptables et rentables puisqu'au cours des cinq dernières années six pays européens (Belgique, Danemark, Espagne, Irlande, Pays-Bas, Royaume-Uni) ont réussi, chacun selon ses particularités, à abaisser leur taux de chômage, tandis que neuf le voyaient s'aggraver, parmi lesquels – hélas ! – la France.

La réalisation de l'euro ne met pas l'Europe à la torture. L'euro n'est pas un sacrifice, c'est une chance. Espoir de voir diminuer les taux d'intérêt. Espoir de voir se développer les investissements et donc la croissance. Espoir de voir réduire le nombre d'emplois exposés aux risques de change. Si l'on considère que les pays membres de l'Union européenne réalisent

par
Raymond Barre
et
Jacques Delors

PHOTOS ELODIE GREGOIRE/REA

Raymond Barre, est
maire de Lyon et ancien premier ministre.

Jacques Delors est ancien président de la Commission européenne.

entre eux les deux tiers de leurs échanges extérieurs, et que ceux-ci représentent approximativement le quart de leur activité, l'unification monétaire ramène de 25 % à moins de 10 % la proportion d'emplois qui peuvent être mis en cause par des perturbations monétaires erratiques, du type de celles que l'Europe a connues récemment avec le flottement des monnaies de plusieurs pays membres de l'Union.

Enfin, la création de la monnaie unique ouvre, pour la première fois depuis un demi-siècle, la possibilité d'établir des relations monétaires ordonnées dans le monde. L'euro, appuyé sur un vaste marché libre des capitaux en Europe, pourra limiter la prédominance du dollar.

2) **La mise en place de l'euro doit permettre à l'Union européenne de progresser tant sur le plan économique que sur le plan politique.**

A partir du moment où l'Union se dote d'une monnaie unique, elle s'oblige à se considérer comme une entité économique singulière. Elle ne peut avoir, par exemple, une politique monétaire unique et des politiques budgétaires non coordonnées. C'est la justification du pacte de stabilité et de croissance. Encore faudra-t-il s'intéresser, non seulement à la gestion budgétaire de chaque Etat, mais au budget consolidé de l'ensemble, qui, au sens des dépenses publiques, représente aujourd'hui près de 50 % du produit intérieur contre un tiers environ dans les années 60, au début de la Communauté. Cela justifie une stricte application de l'article 103 du traité de Maastricht, qui prévoit la coordination des politiques économiques et fiscales ; les mécanismes existant devraient être « davantage utilisés, et, si nécessaire, développés », comme disent justement, dans une déclaration récente, des dirigeants de la majorité parlementaire en Allemagne.

Le prochain conseil européen à Luxembourg devra donc préciser les modalités de coopération entre les politiques économiques et sociales des Etats membres, comme cela a déjà été fait pour le pacte de stabilité budgétaire. Dès lors qu'on s'interdit, avec une monnaie unique, de réagir à des chocs économiques, financiers, sociaux ou politiques dans un seul Etat membre par une manipulation monétaire, il faut s'interroger sur le degré de solidarité que chacun doit accepter pour contribuer au rétablissement de l'équilibre chez l'un quelconque de ses partenaires. Cela conduira à des arbitrages politiques, ce qui nécessite des institutions capables de les rendre. Au-delà du domaine économique et monétaire, les institutions européennes doivent être réorganisées pour permettre à la fois les progrès de l'intégration politique et la réalisation de l'élargissement aux onze pays actuellement candidats à nous rejoindre.

Il faudra, au lendemain de la mise en œuvre de l'union monétaire (car dans l'Union européenne, on ne fait bien qu'une chose à la fois), que les pays les plus sensibles à ces sujets prennent rapidement – et avant l'élargissement – une nouvelle initiative comme le chancelier Kohl et le président Mitterrand l'avaient fait au lendemain de la chute du mur de

Berlin, pour l'Union européenne monétaire. Les peuples le comprendront mieux car, avec des euros entre leurs mains, ils détiendront pour la première fois un symbole concret de leur appartenance à une nouvelle communauté.

Plus largement, ce serait une erreur de croire que la paix, la liberté et la prospérité sont déjà acquises pour l'Europe au XXIe siècle. C'est une nouvelle étape de la construction européenne qui commence avec la réalisation de l'Union économique et monétaire. Il faudra aller beaucoup plus loin que nous ne l'avons fait, par exemple dans la mise en œuvre d'une politique de sécurité commune. De même qu'avec l'euro, l'Europe rééquilibrera les relations monétaires dans le monde, avec une défense commune elle contribuera à consolider la paix au-delà de ses propres frontières.

3) **Dans cette nouvelle phase, les deux grandes familles politiques qui dominent le continent européen, le socialisme démocratique et le libéralisme social (si l'on y inclut la démocratie chrétienne), devront agir de concert**, comme ce fut le cas jusqu'à maintenant. N'est-ce pas, en France, un gouvernement socialiste qui a signé le traité de Maastricht, un Parlement libéral qui l'a ratifié et le peuple français, consulté par référendum, qui l'a accepté ?

C'est parce que l'Europe n'est exclusivement ni celle des libéraux, ni celle des socialistes, ni celle des grands pays, ni celle des petits, ni celle du Nord, ni celle du Sud, mais celle de tous, qu'elle existe aujourd'hui. Il faut préserver cette diversité en allant de l'avant. Ne jamais donner le sentiment qu'un ou plusieurs membres prétendent exercer une tutelle sur tous les autres. C'est le meilleur legs qui peut être fait aux jeunes Européens.

Cela n'efface pas le fait que la France occupe une position stratégique en Europe. C'est elle qui, avec Robert Schuman en 1950, prit l'initiative d'associer six pays européens dans une œuvre commune. C'est elle qui, avec le général de Gaulle, a consacré la réconciliation et l'entente entre l'Allemagne et la France.

Notre pays n'assumerait pas ses responsabilités devant l'Histoire s'il ne répondait pas aux appels pour une Europe plus unie, comme viennent de le faire des responsables allemands appartenant à la majorité politique de ce pays. La France doit être à l'avant-garde pour conduire la politique européenne dans sa nouvelle étape, à partir de l'union monétaire. Celle-ci appelle une véritable union politique qui, dans le respect des identités de chaque peuple, reste à construire.

Elle ne sera la reproduction d'aucune des fédérations existantes, mais ce qui se fera – ou ne se fera pas – dans les dernières années de ce siècle et les premières du suivant engagera l'Europe – et notre pays en particulier – pour un siècle et davantage. Rarement, dans la vie d'un peuple, nous aurons su avec autant de certitude que notre destin dépend de nous et qu'il se joue en ce moment précis.

Le temps n'est plus à l'incertitude et à l'hésitation. C'est désormais celui de l'engagement et de la détermination.

*Ce qui se fera – ou ne se fera pas –
dans les dernières années de ce siècle
et les premières du suivant engagera
l'Europe – et notre pays en particulier –
pour un siècle et davantage*

SOS-Europe

par Jean-Louis Bourlanges (UDF),
Daniel Cohn-Bendit (Verts),
Gianfranco Dell'Alba (Radical),
Olivier Duhamel (Socialiste),
José-Maria Mendiluce (Indépendant),
Antoinette Spaak (Libérale)

L'EUROPE va mal. Les Européens vont mal. Les gens ont mal à l'Europe, mais ils ne le savent pas. Il faut réagir. Vite, parce que, après, il sera trop tard. Vite, parce que la suite prendra du temps. Nous vivons le temps des grandes angoisses. Les actes les plus simples de la vie deviennent source d'inquiétude. Manger : la vache folle nous dit qu'on peut en mourir. Faire l'amour : le sida impose aux adolescents des restrictions que leurs parents n'ont pas connues. Respirer : la pollution s'aggrave, et qui sait si les dégâts de l'amiante sont rarissimes ou cachés ? Travailler : le chômage n'a pas fini de rôder.

D'aucuns imputent parfois ces fléaux à l'Europe. Ils ont tort, puisqu'ils sévissent partout. D'autres regrettent que l'Europe ne nous en préserve pas davantage. Ils ont raison : une grande puissance politique devrait pouvoir agir. Où l'on en vient aux capacités de l'Europe, ou plutôt à ses incapacités.

Nous vivons le temps des replis sur soi. Sur l'individu ou la corporation, pour les personnes privées. Les Etats aussi ne pensent plus qu'à eux. Ils se livrent désormais à des comptes d'apothicaire, techniquement idiots de surcroît, où la cupidité le dispute à l'avarice. Combien je mets au budget européen, combien je touche ? Comme si l'on pouvait calculer le prix de la paix, le prix de la démocratie, le prix de l'Union.

L'Europe va mal malgré l'euro. La fracture culturelle s'amplifie. Ceux d'en haut se réjouissent de l'irréversibilité de l'euro. Ils ont raison. Ceux d'en haut croient que cela suffit. Ils ont tort. Car ceux d'en bas ne veulent pas se contenter de l'euro. Ils veulent du travail, du repos, une meilleure vie personnelle, un peu de vie collective. Et ils ne voient pas le rapport avec l'euro, même s'il existe.

L'Europe va mal depuis Sarajevo. Elle a dit qu'on allait voir ce qu'on allait voir, et on n'a rien vu du tout. Elle a dit que les Américains étaient nos amis, pas nos patrons. Elle a dit beaucoup de choses et elle n'a rien fait.

La Chine est proche et l'Afrique mal partie. Le Sud explose et l'Est s'impatiente. Les Etats-Unis s'autoproclament puissance européenne, ce que, curieusement les Européens se gardent

bien de faire. L'Europe est fragile, inquiète, fatiguée. Son passé l'intimide. Son avenir l'épouvante.

La responsabilité des gouvernants nous importe particulièrement. A eux d'offrir une vision commune, d'avancer des propositions, de tenir des engagements. Ils l'ont fait à Maastricht, un peu, pas beaucoup, pas assez en tout cas. Parlements et peuples ont approuvé, du bout des lèvres, parce qu'ils en voulaient plus et qu'ils le voulaient autrement. Ils l'ont fait, fût-ce d'un cheveu ou en s'y reprenant à deux fois, mais ils l'ont fait parce qu'à défaut des mots les intentions paraissaient claires : l'Europe s'élargirait à l'Est, mais l'Europe se renforcerait avant de s'élargir.

A cette fin, les gouvernements européens prépareraient et adopteraient une vraie réforme des institutions. Et que s'est-il passé ? Le sommet d'Amsterdam n'a même pas réussi à faire semblant. Il a entériné en juin une pseudo-réforme, que les ministres des affaires étrangères des quinze avalaient, ce 2 octobre, en signant le traité d'Amsterdam. Comme il n'y a pas de texte,

ou si peu, ou si mauvais, il faut des images : des chiens de faïence qui se serrent la main, ce n'est pas ordinaire, ça se filme.

Nos dirigeants, quels qu'ils soient, ont raté une réforme qu'eux-mêmes avaient considérée comme indispensable pour l'avenir de l'Europe politique. L'Europe a été construite à six, s'est élargie pour devenir l'Europe des neuf, puis des douze, puis des quinze. Elle va s'élargir, durant la première décennie du troisième millénaire, pour devenir l'Europe des vingt et un, puis des vingt-cinq ou trente.

Cela ne peut pas marcher sur les bases actuelles. Personne ne croit sérieusement que l'Europe à plus de vingt puisse fonctionner selon les règles de l'Europe des douze devenus quinze. Mais les anti-européens se réjouissent du blocage. Et les anti-européens sont partout, à droite comme à gauche. Pendant ce temps, les pro-européens hésitent. Ont-ils le droit de dire que le roi est nu ? Oui, si c'est pour l'aider à se vêtir.

Avec l'élargissement, le jeu va changer, il faut en changer les règles. Pour que l'Europe puisse encore marcher. Faute de quoi, elle se paralysera. Il importerait assez peu que le traité d'Amsterdam soit ou non ratifié, si cette ratification ne nous était pas vendue pour ce qu'elle n'est pas : l'indice d'une volonté

commune, un signe de bonne santé, un permis d'élargir. L'essentiel est de sortir du guépier actuel, d'imaginer enfin des institutions aptes à fonctionner. L'Europe a besoin d'efficacité et de démocratie. Elles vont de pair. L'Europe a besoin d'un nouveau traité. La nouvelle règle du jeu doit donc être claire, efficace, démocratique. Bref, aux antipodes de l'imbroglio actuel. Il faut indiquer ce qui est de compétence européenne, ce qui doit rester de compétence nationale ou infra-nationale, ce qui doit être partagé et comment. Il faut écrire un droit européen intelligible pour les citoyens. Il faut un contrôle parlementaire accru sur l'exécutif.

Il faut aussi un mode de fonctionnement à vingt et plus pour le domaine européen : l'essentiel est que les décisions européennes soient prises à la majorité. Parce que, à l'unanimité,

nous additionnons les égoïsmes et nous accumulons une multitude de décisions sans vraie politique. A la majorité, évidemment calculée pour tenir compte du poids de chacun des Etats et pour avoir des majorités larges, des politiques sont

possibles. Le moyen d'établir cette nouvelle règle du jeu doit changer. La question de la méthode est décisive. L'élaboration des nouvelles institutions ne peut être laissée aux seuls gouvernements nationaux. La réforme doit être préparée avant d'être négociée. Préparée par une équipe ou par un homme qui sache proposer ce que la confrontation de quinze arrière-pensées divergentes n'a pas su faire.

Cette réforme doit être débattue publiquement au sein des sociétés civiles des différentes nations de l'Union européenne. Cette réforme doit associer les représentants des peuples, les Parlements nationaux et européen. Immense chantier, mais sur lequel de vrais progrès sont possibles. C'est affaire de volonté, d'imagination, d'organisation.

Nous avons créé SOS-Europe à cette fin, en juillet dernier. Cent parlementaires européens y ont déjà adhéré. Ils viennent de tous les pays de l'Union et en représentent les grandes sensibilités démocratiques. Au moment où quinze Etats auront choisi d'apposer leur signature au bas d'un traité médiocre et décevant, nous choisissons, pour notre part, d'appeler les citoyens d'Europe et de leur adresser un message simple : l'Europe est votre affaire, prenez-la en main.

*La nouvelle règle du jeu doit être claire,
efficace, démocratique.*

Bref, aux antipodes de l'imbroglio actuel

Les signataires de cet appel sont députés européens. Ils sont à l'origine de l'intergroupe SOS-Europe, qui compte à ce jour une centaine de députés européens. Français, Italiens et Belges sont les plus représentés au sein de cet intergroupe, dont les membres sont pour moitié issus de la droite et pour moitié de la gauche.

J.-L. BOURLANGES

DANIEL COHN-BENDIT

G. DELL'ALBA

OLIVIER DUHAMEL

J.-M. MENDILUCE

ANTOINETTE SPAAK

PHOTOS D.R.

Le Monde

21 bis, RUE CLAUDE-BERNARD - 75242 PARIS CEDEX 05
Tél. : 01-42-17-20-00. Télécopieur : 01-42-17-21-21. Télex : 206 806 F
Tél. relations clientèle abonnés : 01-42-17-32-90
Internet : <http://www.lemonde.fr>

ÉDITORIAL

Et l'Europe va...

L'EUROPE avance souvent de façon paradoxale. C'est le cas aujourd'hui encore. Contrairement à l'humeur qui prévalait il y a un an, la confiance est désormais de mise quant à la capacité de l'Union à tenir le plus audacieux de ses paris, celui de la monnaie unique. Le projet le plus puissamment intégrateur que l'Europe communautaire ait conçu depuis son origine devrait donc voir le jour avant la fin du siècle et faire sentir sa dynamique non seulement à l'intérieur, mais sur la scène économique internationale. Or, au même moment, en ce jour où les ministres signent à Amsterdam un traité sur l'Union politique très insuffisant, les Quinze donnent d'eux-mêmes l'image d'une Europe morose, qui tergiverse, bute sur des dissensions d'apparence triviales ou dérisoires, qu'elles portent sur le budget communautaire ou la réforme des institutions pour accueillir les pays récemment rescapés du communisme.

Plus paradoxal encore : l'Europe ennuie. Elle rebute même. Des voix tentent de s'élever, à contre-courant, pour appeler à la mobilisation populaire en faveur de l'Union politique, ou réclamer aux Quinze, au-delà du projet monétaire, une sorte de supplément d'âme. De cette inquiétude et de ce souci ont témoigné, dans nos éditions du 2 octobre, l'article commun signé par Raymond Barre et Jacques Delors ainsi que l'appel lancé par six députés européens, au nom d'un intergroupe baptisé « SOS-Europe ».

La construction européenne n'est pas un sujet mobilisateur en soi. Elle consiste le plus souvent

en une « cuisine » extrêmement complexe qui juxtapose aux difficultés des négociations multilatérales celles des débats politiques intérieurs aux Etats membres, le tout se soldant nécessairement par de savants compromis. L'Europe ne mobilise que si apparaissent clairement les bénéfices concrets que l'on peut en attendre. Ce fut le cas au début de cette décennie avec l'objectif du marché unique, ce le sera de nouveau avec celui de la monnaie, dès lors qu'il sera irréversiblement acquis. Quelles que soient ses querelles ponctuelles, l'Europe avance. Elle s'apprête à faire bloc contre les coups de boutoir des Etats-Unis sur le plan commercial. Elle s'apprête tant bien que mal à s'élargir à l'Est. Elle est en passe d'assimiler mieux que jamais la Grande-Bretagne, elle a confiance dans son grand projet monétaire. Bref, l'Europe va...

Mais pour le reste, de quel idéal, de quel rêve, de quel supplément d'âme l'Union pourrait-elle se prévaloir, dont ses Etats membres ne seraient pas porteurs ? La faillite, ce n'est pas l'incapacité du moment à décider du nombre des commissaires à Bruxelles ou du montant des contributions au budget communautaire. C'est beaucoup plus l'impossibilité dans laquelle a été l'Europe ces dernières années de faire entendre une voix différente dans les affaires du monde, à commencer par les drames qui se jouaient à ses portes.

Cette faiblesse montre, s'il en était encore besoin, l'urgence nécessaire de fixer à une Europe bientôt unie par la monnaie une nouvelle ambition, politique et démocratique.

Le Monde

21 bis, RUE CLAUDE-BERNARD - 75242 PARIS CEDEX 05
Tél. : 01-42-17-20-00. Télécopieur : 01-42-17-21-21. Télex : 206 806 F
Tél. relations clientèle abonnés : 01-42-17-32-90
Internet : <http://www.lemonde.fr>

ÉDITORIAL

L'euro sans Blair

LA Grande-Bretagne a abattu ses cartes. Le chancelier de l'échiquier, Gordon Brown, a défini, lundi 27 octobre, devant la Chambre des communes, ses options sur l'euro. Il y a une bonne nouvelle : le gouvernement travailliste donne son accord de principe pour la participation de la Grande-Bretagne à la troisième phase de l'Union économique et monétaire (UEM) qui devra, toutefois, rappeler Tony Blair, être soumise à référendum. Mais il y a une mauvaise nouvelle : son adhésion n'interviendra pas avant cinq, six, voire sept ans. En somme, M. Blair met un terme à des années de rhétorique conservatrice anti-européenne. Mais c'est pour enrober un choix pour le moins frieux sur la monnaie unique, à laquelle Londres n'entend donc pas se joindre avant le début du siècle prochain. La forme est euro-enthousiaste ; le fonds euro-prudent...

Le gouvernement conservateur de John Major faisait trainer les choses ; celui du travailliste Tony Blair repousse sa décision au troisième millénaire. Il dissimule de vraies préoccupations de politique intérieure derrière des considérations économiques. On aurait pu espérer d'un premier ministre encore auréolé d'un triomphe électoral sans précédent et précédé de la réputation d'un homme sachant effectuer des « choix difficiles » qu'il s'engage à convaincre ses concitoyens des bienfaits d'une adhésion plus rapide à l'euro.

Ce n'est pas la première fois que le Royaume-Uni rate le coche de l'Europe : Londres fut, au départ, hostile à la CECA (Communauté

européenne du charbon et de l'acier), puis au traité de Rome (fondateur de la CEE). Cette fois encore, le prix risque d'en être lourd. Pour les milieux économiques et financiers britanniques d'abord, qui voient d'un mauvais œil le fait de ne pas être dans le premier train de l'euro. Pour le poids politique de la Grande-Bretagne au sein de l'Europe, ensuite. Faute d'être pleinement dans l'UEM, les Britanniques seront moins bien placés pour faire partager leurs vues non seulement en matière économique mais, au-delà, sur tous les grands défis auxquels l'Europe va se trouver confrontée – sur le modèle social européen, sur l'élargissement de l'Union tout autant que sur la sécurité ou la politique étrangère.

Comment M. Blair, qui se voit en leader européen, pourra-t-il réaliser ses ambitions s'il reste aux marches de la zone euro ? Son pays va être absent des deux nouveaux lieux de pouvoir au sein de l'Union, les lieux où se prendront les vraies décisions dans le domaine économique et financier et où ne figureront que les pays participant à la troisième phase de l'UEM : la future Banque centrale européenne et le Conseil de l'euro. En marge d'une UEM qui influera au quotidien sur la vie de chacun des pays de l'Union, la Grande-Bretagne pourrait se voir transformée en spectateur frustré. Et M. Blair pourrait devoir renoncer à son ambition de leadership en Europe. C'est dommage non seulement pour le Royaume-Uni, mais pour l'Europe, qui, en quelques mois de gouvernement Blair, a pu apprécier la qualité de la contribution britannique.